

1. De context is bepaald

Met hun ontwikkelingssamenwerking streven de meeste donoren een welbepaalde algemene (of : strategische) doelstelling na. De afgelopen jaren is in Noord en Zuid een brede consensus ontstaan over één gemeenschappelijke strategische doelstelling. Zowat iedereen is het er nu over eens dat **armoedebestrijding** centraal moet staan bij de uitwerking van een beleid voor ontwikkelingssamenwerking.

Ook over de manier waarop die strategische doelstelling bereikt moet worden, kunnen haast alle landen het met elkaar vinden. Eerst met de zogenaamde *seven pledges* van de OESO en vervolgens met de **millennium-doelstellingen** van de Verenigde Naties heeft de internationale gemeenschap een aantal zeer specifieke doelstellingen bepaald – zeg maar de kapitale aandachtspunten voor de komende jaren. Belangrijk daarbij is dat de millennium-doelstellingen wereldwijd gedragen worden : alle landen, donoren én partners, hebben dezelfde bakens uitgezet.

Dat heeft zo zijn voordelen. Zo kunnen donoren en partnerlanden hun samenwerkingsacties voortaan inpassen in het kader van de millennium-doelstellingen. Dat geeft niet alleen een duidelijke richting aan, maar bepaalt ook onomwonden welke acties in welke sectoren de hoogste noodzaak hebben. Donoren en partnerlanden kunnen (en moeten) binnen dit kader natuurlijk nog altijd eigen accenten leggen, maar de **sectorkeuze** wordt er meteen toch een stuk minder vrijblijvend door.

De acht millennium-doelstellingen

In september 2000 onderschreven de 189 lidstaten van de Verenigde Naties de "Millennium-Verklaring". In deze verklaring bevestigen de VN-lidstaten het universele recht op ontwikkeling en stellen daartoe het bestrijden van armoede centraal. Geïnspireerd door de internationale ontwikkelingsdoelstellingen van de OESO (de *seven pledges*) en door afspraken die in het verleden op grote conferenties werden gemaakt, gaven de Verenigde Naties via de *Millennium Development Goals* een concrete vertaling aan de algemene doelstelling van armoedebestrijding :

- I. Het aantal mensen dat in extreme armoede leeft en honger lijdt, moet in 2015 tenminste tot de helft zijn teruggebracht ten opzichte van 1990.
- II. In 2015 moeten alle kinderen in alle landen basisonderwijs volgen.
- III. Gelijke kansen en *empowerment* van vrouwen moeten worden bevorderd door jongens en meisjes tegen 2005 gelijke kansen te geven in het basisonderwijs en tegen 2015 op alle andere onderwijsniveaus.
- IV. De sterftecijfers van kinderen onder de vijf jaar moeten tegen 2015 met twee derde zijn verminderd ten opzichte van 1990.
- V. De sterftecijfers van moeders moeten tegen 2015 met drie kwart zijn verminderd ten opzichte van 1990.
- VI. De strijd tegen hiv/aids, malaria en andere belangrijke ziektes moet tegen 2015 leiden tot de stopzetting en een begin van vermindering van de verdere verspreiding.
- VII. Ecologische duurzaamheid moet zich vertalen in de invoering van nationale strategieën, de omkering van het verlies aan natuurlijke hulpbronnen, een halvering van het aantal mensen zonder duurzame toegang tot veilig drinkwater tegen 2015 en een verbetering van de levenskwaliteit van minstens 100 miljoen bewoners van sloppenwijken tegen 2020.
- VIII. Er moet een mondiaal partnership voor ontwikkeling gesloten worden, met onder andere afspraken over goed bestuur, transparante handelssystemen, schuldverlichting, toegang tot geneesmiddelen en nieuwe technologieën, enz.

→ www.developmentgoals.org

2. De sectorkeuze wordt beperkt...

Het is de evidentie zelve dat ook de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich inschakelt in het behalen van de millennium-doelstellingen. Tegelijk is het echter duidelijk dat Vlaanderen onmogelijk ten volle kan inspelen op alle millennium-doelstellingen. Om redenen van efficiëntie bespeelt een kleine donor immers best niet alle terreinen. En net zoals dit principe zijn toepassing vindt in een selectie van een klein aantal landen, vertaalt het zich ook in een concentratie op slechts één of enkele millennium-doelstellingen. Een dergelijke concentratie leidt er bovendien haast vanzelf toe dat er ook een beperking komt in het aantal sectoren waarin Vlaanderen actief is.

3. ... maar tot welke sectoren ?

Je kan niet wetenschappelijk bepalen op welke millennium-doelstellingen Vlaanderen zich precies moet richten - dat is een politieke keuze. De ene millennium-doelstelling is immers niet "beter" of "prioritair" ten opzichte van de andere. Gezien de band tussen doelstellingen en sectoren kan Vlaanderen zich eventueel wél laten inspireren door het pakket sectoren waarvoor het zelf de bevoegdheid draagt. Daarmee is overigens niet gezegd dat uit een binnenlandse bevoegdheid automatisch ontwikkelingsrelevante expertise voortvloeit. Maar het is wel logisch om elders enkel in die domeinen op te treden waarvoor je thuis ook de verantwoordelijkheid draagt.

Een vereenvoudigde weergave van de band tussen sectoren, Vlaamse bevoegdheden en millennium-doelstellingen staat in onderstaande tabel. Bij een aantal sectoren blijkt er een rechtstreekse lijn te bestaan met één of meerdere millennium-doelstellingen. Andere zijn het slechts tot op zekere hoogte – de bijhorende millennium-doelstelling staat daar niet in vetjes, maar cursief gedrukt. Sommige sectoren zijn niet direct relevant voor het behalen van de millennium-doelstellingen. Daar moet wel aan toegevoegd worden dat voor het behalen van de eerste millennium-doelstelling, de uitroeiing van extreme armoede en honger, via haast alle sectoren een bijdrage mogelijk is.

Vlaamse bevoegdheden	millennium-doelstellingen (II, III, enz. : hoofd-doelstelling ; 4,5,6, enz. : sub-doelstelling)
1. cultuur	
2. economie	
3. energie	
4. gemeenten & provincies	<i>(VIII-12 : mondiaal partnership → instit.ontwikkeling)</i>
5. gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> • IV : vermindering van de kindersterfte • V : verbetering van de gezondheid van jonge moeders • VI : strijd tegen HIV/AIDS, malaria & andere ziektes
6. huisvesting	<i>(VII-11 : ecologische duurzaamheid → sloppenwijken)</i>
7. internationale samenwerking	
8. land- & tuinbouw	
9. landinrichting & natuurbehoud	
10. leefmilieu	• VII-9: ecologische duurzaamheid → duurz.ontwikkeling
11. onderwijs & vorming	<ul style="list-style-type: none"> • II : universeel basisonderwijs • III : gelijke kansen & empowerment via onderwijs
12. openbare werken & verkeer	
13. ruimtelijke ordening	
14. taalwetgeving	
15. waterbeleid	• VII-10 : ecologische duurzaamheid → drinkwater
16. welzijn/bijstand aan personen	• III : gelijke kansen & empowerment
17. werkgelegenheid	<i>(VIII-16 : mondiaal partnership → tewerkstelling jongeren)</i>
18. wetenschappelijk onderzoek	<i>(VIII-18 : mondiaal partnership → ontwikkeling ICT)</i>

4. Sectoren voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

Om op efficiënte wijze mee te kunnen werken aan het behalen van een aantal millennium-doelstellingen concentreert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich best op **4 basis-sectoren** :

- onderwijs & vorming
- gezondheidszorg
- leefmilieu
- drinkwatervoorziening

Een aantal onderdelen van deze basis-sectoren kunnen bovendien als **thematische of cross-sectorale aandachtspunten** ingebouwd worden in alle andere sectoren :

- ecologische duurzaamheid
- gelijke kansen tussen vrouwen & mannen/meisjes & jongens
- de strijd tegen hiv/aids

5. Verdere concentratie op het terrein

Concentratie op 4 sectoren en 3 thematische aandachtspunten schept klaarheid : Vlaanderen kan zijn expertise gericht uitbouwen, terwijl de partnerlanden in het Zuiden duidelijk weten waarvoor zij bij Vlaanderen terecht kunnen.

Toch zou het verkeerd zijn om dit totaal-pakket "4+3" zo maar aan alle partners aan te bieden. Misschien hebben sommige partnerlanden helemaal geen nood aan het verder uitbouwen van de drinkwatervoorziening. In andere gevallen zullen de inspanningen die andere donoren in bepaalde sectoren leveren, al ruim voldoende zijn. Of zou een verdeling van de beperkte Vlaamse middelen over de 4 basis-sectoren tot een te grote versnippering leiden – en dus opnieuw tot een gebrek aan impact en efficiëntie.

Het is daarom van belang om steeds te vertrekken vanuit de **vraag van onze partners** en die te koppelen aan wat Vlaanderen in huis heeft, in plaats van telkens opnieuw hetzelfde standaard-aanbod mee te nemen. Gekoppeld aan de aanwezigheid van andere donoren en overwegingen rond impact en efficiëntie, zal dit in vele gevallen ongetwijfeld leiden tot een nog **verdere concentratie** van het aantal sectoren en thematische aandachtspunten.